

МОТИВ ТАЄМНИЦІ В СТРУКТУРІ ДЕТЕКТИВНОЇ ПОВІСТІ АНАТОЛЯ КУРДИДИКА «ТРИ КОРОЛІ І ДАМА»

Н. В. Мафтин

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
кафедра української літератури; 76000, м. Івано-Франківськ,
вул. Шевченка, 57; тел. +380 (342) 59-60-74; e-mail: Kf@pu.ukr.lit.ua*

У статті проаналізовано специфіку реалізації інтертекстуального мотиву таємниці у структурі детективної повісті А. Курдидика «Три королі і дама». Доведено, що насиченість сюжету твору внутрішньотекстовими мотивами, які паралелізуються або протиставляються мотивові таємниці, сприяє застосуванню в архітектоніці повісті стратегії малої форми. Відтак конструкція «таємниця в таємниці» вимагає стратегії варіацій. Розкрито особливості варіювання центрального мотиву на рівні сюжету й композиції, вплив на моделювання інтриги, характеру головної героїні, рух сюжету. Доведено, що модифікація центрального мотиву в мотиви картярської гри, вірного кохання і зради, жінки-янгولا й жінки-амазонки динамізує рух сюжету, стимулює динаміку й напругу розвитку подій.

Ключові слова: *мотив таємниці, мотив інтертекстуальний і внутрішньотекстовий, сюжет, композиція, інтрига, архітектоніка.*

Тридцять років характерні для західноукраїнських прозаїків експериментуванням у царині жанру та композиції. У цей час простежується виразна тенденція до опрацювання жанрів фантастичної та пригодницької прози. Молода генерація намагалася віднайти власну «формулу» для класичної форми, поклавши в основу сюжету химерність настроїв, почуттів, буттєвих парадоксів, у тому числі й активно опрацьовуючи мотив таємниці. Яскравим прикладом таких мистецьких пошуків можуть слугувати твори Ярослава Курдидика «Сусідка з готицької віллі» та Ірини Вільде «Химерне серце», персонажі яких стикаються з гіркою гримасою життя замість щасливої усмішки кохання. Щастя – лише марево. Несподівані зустрічі на життєвій дорозі розкривають людині і радість світу, і його непроминальний смуток. Навіть в опрацюванні стрілецької тематики з досі домінуючими сюжетними мотивами трагічного й героїчного з'являються вдалі спроби змістити акцент на пригодницьку домінанту (З. Тарнавський «Собака стрільця Артура Коса», В. Кархут «Вогні листопадової ночі»).

Прагнення досягнути не лише чітку риторику «держави слова» чи «імператорів залізних строф», але й багатовимірність життя також є підтвердженням цілісності українського літературного процесу, тих

загальних тенденцій і закономірностей, що характеризують розвиток українського мистецтва слова по обидва боки Збруча. Адже пригодницькі, детективні жанри, проза, позначена експериментаторським духом, досить активно розвивались і в радянській Україні – доки не запало «страшне провалля тридцятих». Щоправда, твори Ю. Шпола, О. Слісаренка, Гео Шкурупія так чи інакше виявляли «романтично-інтимне замилювання» їхніх авторів «у революції» (Ф. Якубовський).

У пропонованій студії мова йтиме про досі майже не досліджуваний твір Анатолія Курдидика, одного із учасників модерного львівського угруповання письменників – «Дванадцятка» (є кілька речень інформативного характеру в передмові до перевиданої повісті, написаної С. Колодницьким [4], та у статті В. Габора [2]). Молодих поетів і прозаїків об'єднував не так богемно-кав'ярний спосіб творчого життя, – ставлення до літератури як довершеної гри, гри зі стилем і формою. Серед різножанрових письменницьких зацікавлень старшого із Курдидиків (серед богемістів був і молодший – Ярослав) увага до експериментаторської прози – з мотивом таємниці в основі фабули – виявилась публікаціями фантастичного оповідання «Тайна одного знайомого» (1935) та детективної повісті «Три королі і дама». Повість разом із низкою його інших творів було надруковано у Кракові (україномовний часопис «Вечірня година», 1943 р.).

У літературному середовищі А. Курдидик мав славу автора, що може «писати про все... легко, цікаво». Зрештою, його детективна повість написана саме так. Коротка рецензія, що супроводжувала текст повісті й підписана криптонімом М. С., штрихами «зарисовує» основні «принади» твору – майстерно скомпонований сюжет, інтригу, динаміку розвитку подій, специфіку творення образів-характерів: «Повість має всі акцесорії пригодницької літератури: цікавий сюжет, жваву акцію, напружливу інтригу і несподівану розв'язку. Як усі того роду повісті, «Три королі і дама» не можуть і не беруться давати психологічного поглиблення характерів дійових осіб, та проте їх схематичність порівняно невелика, ми не маємо перед собою паперових героїв, а таки людей, нарисованих штрихами, а все ж живих» [5, с. 122].

Обравши віссю фабули мотив таємниці, автор моделює сюжет твору завдяки розгортанню основного мотиву в різних варіаціях. Так, уже в назві, що є виразним натяком на мотив гри, прочитується й модифікована конфігурація «любовного трикутника», однієї з найпродуктивніших моделей архітекtonіки пригодницького твору. Відтак рецептивний горизонт розкритий до охоплення всієї множинності варіантів – від проекції любовного суперництва за серце дами – до мотиву життя як азартної гри, де ставкою може бути саме життя. Таким чином заголовок повісті спроектовується і на сюжетний, і на композиційний рівень. Однак у повісті є і внутрішньотекстові мотиви, що завдяки своїй повторюваності та експресивно-емоційній основі стають лейтмотивними .

У сучасному літературознавстві термін «мотив» використовується в різних методологічних контекстах, чим пояснюються розходження в трактуванні поняття. Ми використовуємо цей термін у його класичному літературознавчому сенсі: «У ролі мотиву у творі може виступати будь-який феномен, будь-яка значеннєва “пляма” – подія, риса характеру, елемент ландшафту, будь-який предмет, вимовлене слово, барва, звук...; єдине, що визначає мотив, – це його репродукція в тексті, тому на відміну від традиційного сюжетного наративу, де зарані більш-менш визначено, що можна вважати дискретними компонентами (“персонажами” чи “подіями”), тут не існує заданої “абетки” – вона формується безпосередньо в розгортанні структури й через структуру» [1, с. 30-31].

Отже, зауважимо: основний мотив може виявлятися також і повторюваним комплексом почуттів та ідей, висловлених персонажами.

Як наголошувалось у вже згадуваній нами рецензії, «великим козирем повісти А. Курдидика є її тло – життя малого румунського містечка, що зосереджується довкола каварні українців – Карвиновичів» [2, с. 122]. Справді, певна екзотичність цього тла врятувала автора від «штучного підфарбовування галицької дійсності, яке у досьогочасних спробах наших пригодницьких повістей робило таке неприродне, натягнуте враження». Принагідно слід також наголосити й на умовності жанрової дефініції – хоча твір і презентований самим автором як повість, усе ж принцип її організації засвідчує новелістичний тип художнього мислення: якщо «ущільнити» матеріал, скоротити діалогічні партії, себто, посилити напругу – новелістичну «шпаннунг», то матимемо новелу класичного взірця з усіма прикметами жанру: з несподіваним, різким початком, добре вибудованою інтригою, з типово новелістичною «шпилькою» і «вендепунктом».

Два приятелі (Горбач і Балуцький), що довгий час не мали звісток один від одного, несподівано зустрічаються серед румунських Карпат у Богом забутому містечку. Ці два «королі» в партії мінливої фортуни зіграють роль Провидіння. Водночас вони репрезентують і кут зору автора, і об'єктивно-відстороненого спостерігача. Довкола кав'ярні, що названа на честь дружини власника – чарівної пані Стефи, обертається все культурне життя глухого провінційного містечка. І перше враження Балуцького, коли він зайшов у двері (відчуття затишку, чистоти, сонця), стане в тексті внутрішнім мотивом, покликаним спочатку «приспати» пильність читача, згодом – увиразнити основний мотив: «Ясні вікна і повно сонця, у якому м'яко стеляться тони гітари» [5, с. 32]. Це враження чистоти, ясності, радості акцентується й у домінантній портретній деталі образу Стефи: «ясні кучері»; «ясні очі»; «сміялися й кучері, і тоді сміялися ви, вікна, двері, стіни – цілий світ».

Перша несподіванка, що чекала на Балуцького за дверима кав'ярні, – давній приятель Горбач. З радісної розмови друзів стає відомо, що Микола Горбач тут уже другий рік, бо добровільно вибрав собі роль янго-

ла-охоронця молодого подружжя Карвиновичів. Горбач допоміг подружжю в дні тяжкої матеріальної скрути, коли батько позбавив Андрія за небажане одруження і фінансової підтримки, і спадку; він запросив їх переїхати з Бухаресту до оцього маленького містечка, де сам тоді давав приватні уроки музики для дітей місцевого діди́ча. Він порадив відкрити тут маленьку кав'ярню, долучився до процвітання закладу фінансово й фізично. Та хоча як завзято розповідає Микола про чесноти Андрія Карвиновича, читач здогадується, що дбати про родину спонукає цього лицаря – «молодого спартанця» – не тільки захоплення чеснотами Андрія. З розповідей Миколи постає образ Стефи як ідеальної жінки, надійної, вірної, чистої у почутті до чоловіка і в дружбі з Миколою. Отже, «хімерний склад карт, що ними грала доля», вимальовується в конфігурацію трьох королів і дами. Дами, довкола якої обертається світ і будується композиція сюжету. Стефою захоплена вся чоловіча половина населення містечка. Вона стає центром цього своєрідного мікрокосмосу, тому атмосфера й розмови в кав'ярні є важливішими від подій, що відбуваються поза її стінами. До того ж подій, що самі собою мали б претендувати на справді основу доброго літературного сюжету: адже Балущкий прибув сюди як урядовець (контролер на кордоні), щоб боротися з місцевими контрабандистами. Ще одним внутрішнім мотивом, покликаним увиразнити якраз протилежний настрій – настрої таємниці – стає і смак чорного вина: «І за хвилину ми сиділи вчотирьох, стягнені долею, ніби три королі й одна дама в химерному картовому складі. Чорна «Вандурана» була п'яно-солодка, зустріч з земляками дурманна, а пані Стефа була ніби чарівна княжна з казки. Поки ми не скінчили пляшку, я знав, що вона в оцім світі володітиме завжди не тільки серцем свого чоловіка, але й серцем Миколи, і моїм» [5, с. 29].

Образ Стефи в першій частині твору моделюється як втілення архетипу «порцелянової пастушки», що асоціюється з невинністю й радістю життя, тому справжньою несподіванкою стає підозра відданого Миколи про її зв'язок із одним із місцевих «пачкарів» – Гуліяну: «Я завважив, що Гуліяну щось частіше став появлятися у каварні і пані Стефа ніби не та. Якусь журу ніби має». Врешті, підозра Миколи таки підтвердилась... Не маючи сили сказати про це Андрієві, Микола добирається на кордон до Балущкого, щоб порадитись, як бути далі. Коли друзі повертаються до Карвиновичів, їх чекає прикра несподіванка: «Будинок, де звичайно вікна горіли в цій порі ясно і звідки крізь відчинені вікна чути було гомін голосів – був як домовина. У всіх вікнах темно. Тиша» [5, с. 52]. Цей опис стає першою «точкою зламу» в сюжеті: «Мене розтроцили темні вікна каварні». Таємниця зникнення Стефи (а те, що вона виїхала досить поспішно, свідчать розкидані речі її гардеробу – «Шафи відчинені, і по них ніби перейшла буря. Коробки, білизна, сукні. Білі, чудові черевички пані Стефи – один під вікном, другий ще в шафі. З горішньої полиці звисає кривавою течією багрянний

шаль... І на столі в попільниці недокурки...» [5, с. 58]) посилюється й таємницею зникнення Андрія: адже лист, залишений дружиною чоловікові, навіть не відкритий, хоча з нього зрозуміло тільки одне – Стефа просить не чекати її...

Друзі приймають рішення знищити листа, взятись за господарювання у кав'ярні й запевнити усіх, що пані Стефа дістала якусь важливу телеграму й терміново виїхала до Бухаресту. Цю версію висловили вони й Андрієві, котрий повернувся за тиждень з подарунками для дружини, та коли Андрій за кілька днів отримав відповідь на свій запит від знайомих із Бухаресту, версія розсипалась.

Тепер чорна «Вандурана», якою Микола намагається втамувати внутрішню напругу, має виразно терпкий присмак тривоги, а «над столиками з квітами, над тістечками з мигдалем, над гітарою на клинку зависла жахлива тиша...». Коли ж щирі шанувальники Стефиної кави збираються за столиками, аби дізнатися, чи нема звісток від їхнього янгола, вино «застигає» в чарках, а «за дверима, за якими колись жило щастя», загусла важка атмосфера лиха.

З тих пір пройшли місяці. Андрія майже не було вдома: він їздив світами – усюди шукав свою дружину. Повертався брудний і п'яний. Згодом зв'язався з контрабандистами. Друзі з жахом усвідомлювали, що їхній приятель скочується в прірву, але змінити нічого не могли. Микола стійко тримав на собі дім і давав лад кав'ярні. А про Стефу не було ніяких звісток, тільки брудні натяки місцевого поштаря, про якого казали, що зв'язаний з «пачкарами». Таємниця підтримується настроєм важкого очікування, дні протікають мляво, час ніби застиг. Єдине, що рухає сюжет, – несподівані зникнення Андрія і телеграми, в яких невідомий адресат вказує, куди слід вислати гроші. Згодом Балуцькому довелось визволити чоловіка аж з болгарської тюрми за спробу перейти болгаро-грецький кордон разом із контрабандистами. І хоча Андрій нічого так і не пояснив, але Балуцький зрозумів, що до Греції «втєкло його серце. І він хотів перейти нелегально через пачкарські переходи. Взяли з нього тяжкі гроші, і це пропало» [5, с. 76].

Однак ці короткі телеграми-листи давали друзям надію, що Стефа жива. Ще однією несподіванкою стала раптова зміна у поведінці Андрія: після останнього повернення додому й тижневого усамітнення у своїй кімнаті до відвідувачів кав'ярні вийшов колишній Андрій – охайний, усміхнений, привітний. Усе місто, затамувавши подих, стежило за ним, намагаючись зрозуміти: яка таємниця відома йому? Балуцький і Горбач, знайшовши в книгах Андрія розірвану телеграму від Стефи, здогадуються, що саме ця телеграма спонукала його зробити спробу перейти кордон. Але чи бачились вони? Андрій мовчав. Аж одного разу сам заговорив: «Знаєш, Миколо, чому я вийшов до людей? Мені снилася Стефа і казала, щоб я не замикався в кімнатці, а виходив до каварні» [5, с. 91]. Мотив таємниці посилюється мотивом паранормального явища:

можливістю спілкування споріднених душ на відстані, сновізієм шляхом. Цей мотив розвивається й у розмові між Балуцьким і сотником Грігореску про парапсихологію. Він провіщує наближення розгадки таємниці. І справді: того ж таки дня в кав'ярні з'явився лист, невідомо ким залишений. Рівний каліграфічний почерк не викликав сумнівів... Стефа зверталася до приятелів, назвавши місце й час, куди їм слід прибути. Вранці друзі вирішили, що поїде Балуцький, адже хтось мав залишитись із Андрієм.

Корчма Радуля, де була призначена зустріч, знаходилась усього за якихось 20 кілометрів, однак це була місцина високо в горах, до того ж мала погану славу – довкіль кишіли банди «пачкарів». Тому друзі вирішили, що туди також кількома годинами пізніше поїде й сотник Грігореску.

Автор вдається до прийому сповільнення часу: попереду – ключ до таємниці, однак повільний рух воза вгору, мовчазна велич гір із вкритими осінньою позолотою лісами, ритмічне поскрипування коліс заколискують втомленого безсонною ніччю Балуцького. Навіть тривога, що майнула тінню після несподіваної в цих місцях зустрічі із поштарем Захаром, не застерегла його. Коли Балуцький проснувся під вагою тіл нападників, то зрозумів, що потрапив до рук опришків. Тепер його мозок працює, гарячково намагаючись розв'язати ще одну таємницю: що означає цей напад? Може, помста контрабандистів йому як прикордонникові? І куди його везуть? Невдовзі стає відомо, що їдуть до Ганджару – старого ватажка опришків, відомого своєю люттяю. Однак на під'їзді до обійстя Ганджару із реплік сторожі з'ясовується, що чекали двох. Отже, мали схопити й Миколу... Тобто, здобиччю він став не за свою діяльність. Ще кілька хвилин його мозок гарячково намагається розгадати й цю таємницю.

Композиційний архетип новелістичної архітектоніки задіює стратегію малої форми – акцент не на відчутті небезпеки й болю фізичного болю від пут, що пронизують героя; акцент на розгубленості розуму перед загадкою, яку не може розв'язати логіка, раціо. Напруга різко йде вгору, читач розуміє, що таємниця ось-ось розкриється. І справді – раптом із хати вийшла «обвинена теплим турецьким шалем, в короткій спідничці і чобітках пані Стефа, а поруч неї йшов... Гуліяну» [5, с. 104]. Новелістичний ефект несподіванки в композиції сюжету передається розкриттям стану персонажу: «Я сподівався усього: тортур, смерти, але цього таки ні». Цей епізод виразно нагадує типово новелістичне загострення, «пуант», після якого має йти різкий поворот сюжетної лінії. Адже «стратегія малої композиції» передбачає різкий ситуативний поворот, в якому зреалізовується закон заперечення формою змісту.

Читач разом із персонажем готується до найгіршого: п'яна оргія, звуки якої долинають із кімнат до ув'язненого на горищі Балуцького,

дика пісня про Маріанну, яка продалася за дуката, завдають йому гострого душевного болю. Від нервового виснаження рятує його пляшка «Вандурани», знайдена біля порогу. І те вино, за келихом якого часто збиралися друзі в кав'ярні ще три роки тому, додає не тільки фізичної сили Балуцькому. Внутрішньотекстовий мотив трансформується в символ, водночас даючи центральному мотивові – мотивові таємниці – нового відтінку. Чи випадкова тут ця пляшка? Чия рука її поставила? З тривогою дослухується в'язень до розмови Стефи із Гуліяну, його раниць знайомий голос, сповнений пестошів, що вмовляє розбійника. Стає зрозуміло, що «капітано», як називають його опришки, завтра разом із Стефою мали б звідси поїхати назавжди. І вся п'яна оргія – то прощання банди із «капітано» та «капітаншею». Та Гуліяну раптом постановив їхати негайно. У звуках пострілів-салютів на честь «капітано» губляться два коротких постріли, а за мить двері в'язниці відімкнулись і Балуцького чекала нова несподіванка: такою він навіть уявити не міг свою колишню богиню. Стефа із «порцелянної пастушки» й «продажної Маріанни» раптом стає грізною месницею. Така зміна амплуа персонажа в детективно-пригодницькому жанрі цілком виправдана. Окрім того, використання стратегії малої форми виявляється й на рівні несподіванки в показі образу-характеру «на зламі», в межовій ситуації. Зрештою, для української прози міжвоєнного двадцятиліття прикметна скерованість на творення сильних жіночих образів шляхом підкреслено вольової проекції індивідуального «я», що співвідноситься з чоловічим дискурсом.

Час ущільнюється, події перебігають кінокадрами: ось Стефа розвертає на хату, повну п'яних бандитів і вибухівки, «автоматичний кріс», ось уже хата палає, наче «несамовита стирта полум'я», а ще за мить «якась велетенська сила підняла височенне полум'я вгору, зім'яла його, завернула і з блиском несамовитого грому втиснула в хату. Детонація рвонула лісом і понад пожежу, через галявину – на всі боки полетіли бервена, крокви, відламки і недогарки, повільно закреслюючи в повітрі кола» [5, с. 114].

Завіса з таємниці остаточно спадає вже у дорозі додому, коли Стефа розкриває ще одну таємницю – Андрієву. Виявляється, її чоловік був не зовсім тим, за кого себе видавав. Із розповіді Стефи вирисовується фабула ще однієї пригодницької історії колишнього «службовця советського посольства у Варшаві», котрий швидко зрозумів брехливість радянської пропаганди й вирішив утекти. Горами перебрався до Румунії, та в корчмі, де заснув від втоми, його пограбовано: вкрали й течку з усіма документами. До емігрантської «Української Громади» прийшов «в одній блюзі й без будь-якої довідки». Стефа якраз тоді чергувала в «Громаді». Вислухавши прибулого, вона вирішила допомогти: у дівчини збереглися документи її коханого, що помер кілька років тому. Так Андрій став Карвиновичем. За якийсь час вони побралися, доля звела їх

із Миколою і таким чином опинилися в гірському селі. Тут відчували себе у повній безпеці, насолоджуючись щастям. Та доля іноді випишує сюжети, гідні найдосконалішої новели: одного дня до кав'ярні зайшов ватажок банди, що втекла з польсько-румунського кордону в гори. Обличчя Андрія було йому знайоме: «Це обличчя він знав з паспорту службовця советського посольства, що попав у його руки з майже новою течкою в корчмі одного села» [5, с. 118]. Бандит не хотів грошей: йому кортіло жінки, що була центром уваги й захопленням усієї чоловічої частини містечка. Стефа пожертвувала собою, щоб він не виказав Андрія поліції. Усі її вчинки надалі – то була відчайдушна спроба переграти Гуліяну, та аж тепер, коли він дістав паспорти для себе й для неї на виїзд до Америки, вона вдалась до відчайдушного кроку, адже «під розчавленою жінкою, що трималась якоюсь несамовитою силою волі і яка жила, як акторка, розверзлась пропасть» [5, с. 119]. Стефа була впевнена: її лицарі – Горбач і Балуцький – щось таки придумують, тому зважилась підбити Гуліяну заманити друзів на прощальний бенкет. Та несподіване рішення ватажка виїхати тієї ж ночі змінило її плани. Жінці додало сили розуміння небезпеки, що нависла над Балуцьким, і бажання відплати за приниження. І вона зіграла «ва-банк».

Фінал твору – відкритий: хоча й зрозуміло, що подружжя знову разом, що пережите тільки зміцнить їхній союз, однак багатообіцяюча заключна фраза «три королі й дама були знову разом, у химерному складі карт, що ними грає доля» [5, с. 121], натякає на відкриті горизонти інших варіацій центрального мотиву, інші можливості фабульного втілення цієї конфігурації.

Отже, інтертекстуальний мотив таємниці у структурі детективної повісті А. Курдидика «Три королі і дама» реалізується на рівні сюжету й композиції, впливаючи на моделювання інтриги, рух сюжету, специфіку розкриття характеру головної героїні. Модифікації цього мотиву в мотиви картярської гри, вірного кохання і зради, жінки-янгола й жінки-амазонки динамізують рух сюжету, стимулюють динаміку й напругу розвитку подій. Внутрішньотекстові мотиви, що увиразнюють настрій персонажів (мотив паранормального спілкування споріднених душ на відстанні, сновізійним шляхом), стають певними проєкціями-символами (смак чорного вина, аметистових квітів). Насиченість сюжету твору текстуальними мотивами, що паралелізуються або протиставляються мотивові таємниці, сприяє застосуванню в архітектоніці повісті стратегії малої форми. Конструкція «таємниця в таємниці» вимагає стратегії варіацій – кожна із «таємниць», задіяних у сюжеті твору, могла б становити окрему новелу. Прикметно, що мотив таємниці, втілений у метфоричному образі картярської гри, виконує і роль кільцевого обрамлення твору. Кінцевою фразою – завершальною деталлю в моделі світу, збудованій автором, він сам ніби намагається підкреслити: розказана ним історія – тільки незначний фрагмент мозаїки, що мінливо складається у

калейдоскопі життя. Адже понадтекстовий мотив таємниці, задіяний у сюжеті його твору, має в мистецтві слова невичерпні можливості реалізації.

Література

1. Гаспаров Б. М. Литературные лейтмотивы: Очерки русской литературы XX века / Б. М. Гаспаров. – М., 1994. – 250 с.
2. Габор В. Наймолодша львівська літературна богема // Анатоль Курдидик. Три королі і дама / В. Габор. – Львів: Тріада плюс, 2007. – 124 с.
3. Гноєва Н. Семантика і поетика роману «Золоті лисенята» Юліана Шпола / Н. Гноєва // Вісник Харківського національного у-ту ім. В.Н. Каразіна. – Харків, 2008. – № 798. Серія: філологія. – Вип. 53. – С. 135-138.
4. Колодницький С. Анатоль Курдидик. Життєві дороги – повернення з небуття / С. Колодницький // Три королі і дама. – Львів: Тріада плюс, 2007. – С. 6-14.
5. Курдидик Анатоль. Три королі і дама / Анатоль Курдидик. – Львів: Тріада плюс, 2007. – 124 с.
6. Літературознавча енциклопедія: У 2 т. Т.2 / Авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – С. 78.

*Стаття надійшла до редакційної колегії 12.04.2017 р.
Рекомендовано до друку д.ф.н., професором Салигою Т. Ю.*

THE MOTIF OF MYSTERY IN THE DETECTIVE STORY STRUCTURE IN ANATOL KURDYDYK'S «THREE KINGS AND A LADY»

N. V. Maftyn

*Vasyl Stefanyk Precarpathian National University; Department of Ukrainian Literature; 76018, Ivano-Frankivsk, Shevchenko St., 57;
tel. +380 (342) 59-60-74; e-mail: kf@pu.ukr.lit.ua*

The article analyses the peculiarity of the implementation of the intertextual motif of mystery in the detective story structure. It has been proved that the plot saturation by the inner textual motifs which are paralleled and opposed to the mystery motif and promote the usage of a small form strategy in the story contexture.

Changing of central motif modifications into the motifs of a gambling game, love and faithlessness, a woman-angel and a horsewoman moves the plot, stimulates the dynamics and the tensivity of the development of the events.

Keywords: *motif of mystery, intertextual motif, plot, contexture, intrigue, architectonics.*